

N°. 42.

A' FELS. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indult Bétsből, F. t. t. k. November 21. ik napján
1806-ik elztendőben.

B é t s.

Felséges Urunk, kedves testvér öttse és hadi
minister *Károly* Kir. Fő herczeg, a' több Kir. Fő
herczegek és *Albert* Saxoniai Királyi 's Tesse-
ni Herczeg társaságokban, tegnap előtt reggel, va-
dászatra *Schlosshofba* utaztak. — Az új Fr. követ
minister General *Andreossy* tegnap előtt volt a'
Cs. Kir. első Status Ministernél Gróf *Stadionnál*
első audientzián — *Jaquin Miklós* Cs. Kir. valósá-
gos Consiliarius Urat, a' Sz. István Rendjének kis ke-
resztes tagját, a' szokott taksának el engedése mellett
Baróságra fel emelni méltóztatott Eö Felsége.

T t e

König Stabalis Chirurgus Urat, a' ki a' múlt esztendőnek vége felé, az Austerliczi szerentsétlen ütközetben Franczia fogságba esett, és az ide való ispotályokban betegen fekütt Orosz katonaságra gondot viselt, 's azokat gyógyította', egy igen betses brilliántos piksissel, Csász. K. r. Orvos Doktor *Cruyze Urat* pedig, a' ki a' Fels. Orosz Császárt a' múlt 1805 ik esztendőbeli táborban szüntelen követte, egy hasonlóképen igen betses brilliántos gyűrűvel tisztelte meg ezen nagy Fejedelem.

Itten az a' hir folydogál, hogy a' Frantzia hadi seregek, már napnyugoti Prussziának (a' hajdani Nagy Lengyel Országának) egy leg főbb városáig *Pósenig* nyomúltak volna bé.

Másrészről azt is beszélük, hogy Novemb. 16-ik napján egy 70000 emberből álló Orosz hadi sereg tsatolta volna magát a' meg 40000 főből álló Prussziai armádiához, és hogy azonkívül egy más 30000 főből álló Orosz armádia érkezett volna napnyugoti Prussziának szélső határaihoz. Mit lehesen ezekről a' köz hirekről itilni, az idő meg mutatya.

Hadi Történetek.

A' Prussziai hadi szolgálatban vólt, és a' Jénai szerentsétlen ütközetben a' Király armádiájának bal szárnyát vezérlő herczeg *Hohenloe Ingelfingen* azon hivatal szerént való jelentésében, melyben a' maga, a' vezérlése alatt maradt, és *Stettinbe* menni igyekezen 17000 emberből állott *corpus*nak *Frenslowiánál* Fr. fogságba lett eseséről a' Fels. Prussziai Királyt tudósította, azon történetet ekként írja le: Minekutánna, úgymond, a' vezérlésem alatt vólt armádiával, Octob. 27-ikén P.

tzenburghoz értem, 's onnan még azon nap' estéjén *Prenzlauba* menni szándékoztam volna: az oda vivő utakat már az ellenség el foglalta, mellyhez képest hirtelen balra fordultam, *Schönermark* felé vettem utamat, és a' mint a' hosszas marsirozás 's éhség miatt nagyon meg lankadt lovasságnak és gyalogságnak ereje engedte, lassan lassan előre nyomúltam, olly bizodalommal lévén, és az előre küldött patollok, avagy vigyázó katonák által is a' szerént lévén tudósittatva, hogy azon az úton semmi ellenségre bukkanni nem fogok. Azomban allig jutottam a' *Prenzlai* tetőkre, midőn már az ellenség reám rohanván, kis armadiám' bal szárnyával üstökbe kapott, és mivel mind lovassága, mind artillériája elegendő vólt, velem szembe szállni igyekezett. De az én katonáimnak, sem fegyverek, sem püska töltések, sem egyéb eszközök nem lévén, az ellenséggel capitulálni kénytelen vóltam; s. a. t.

Egy *Berlinben* *November* első napján költ parantsolatjában olly rendelést adott ki a' *Fr. Császár*, hogy *Berlin* városa, *Stetin*, az *Oderai Frankfurt*, és *Lipsia* 58200 emberre való kaputot tsináltassanak 's adjanak a' *Fr. Armadia* számára. — A' *Saxoniai Vál. Fejedelem* sok ágyút, fegyvert, lovat adott a' *Fr. Armadia* számára.

A' *Spandau* igen erős, és minden felől vízzel körül vétetett várban, 1200 főből álló katonai őrizetnél több nem volt, a' midőn az a' *Frantziákkal* capitulált volna. Ennek fő czikkelyei a' következők voltak: — 1) A' hadi tisztek minden tábori bútorokkal együtt el mehetnek, minekutána arra köteleztek volna magokat, hogy ebben az egész háborúban a' *Frantziák* ellen fegy-

verrel nem szolgálnak — 2) Az invalidusoknak megengedtetik, hogy azon várban tovább is meg maradhassanak. — 3) Az ail-tisztek és köz emberek hadi fogságra esnek — 4) minden ott lévő ártilléria, fegyver, munitio, és eleség a' Fr. Armádiának által adatik. — 5) Szabad el menetelre való passzuslevél adatik a' tiszteknek. 6) A' több ott lévő nem hadi személyek vagyonaikkal együtt oda mehetnek, a' hova nékiek tettzeni fog. — A' Küstrini igen erős várban, melly *Novemb. 2-ik napján* adattatott fel a' Frantziáknak, 4000 embert, 80 ágyút, és igen sok munitiót ejtettek fogságra. A' Svéciai Pomerániába küldetett Fr. seregek, annak fő városához *Stralzundhoz* már közel vannak. Ezt védelmező állapotba tértek a' Svékusok.

* * *

Mai napon érkezett Tudósítások.

Stralzundbói, a' Swéciai Pomerániának fő városából Novemb. 1-ső napján. Néhány naptól fogva igen háborusan folynak nálunk a' dolgok. A' külső városokban lévő házak le rontatnak, és annak lakosai a' belső városba, rész szerént a' szomszéd helységekre költöznek. A' belső városnak lakosi hat hónapra való eleséget tartoznak magoknak szerezni. — Az el széledett és nálunk menedék helyet kereső Prusszus katonákat városunkba bé botsítani nem szabad. — Már a' Svétziai Pomerániában vagynak a' Francziák, és nem sokára látogatásunkra jönnek.

Lübeckből, Novemb. 5-dik napján. Tegnapelőtt *Schwerin* városához nem messze öszve tsaptak a' Franczia és Prusszus hadi seregek, a' mely tsatában a' *Rudorf* Huszárjai (hajdan az öreg *Zithen*

Generalis serege) igen vitézi módon viselték magukat. *Blücher* és *Winning* *Generalisok* corpussait igen nagy erővel támadták meg a' Francziák. Mai napon 500 szekér sebes Pr. katonák és sok tábori bagázsia hozattattakhoz zánk bé; maga *Blücher* *Generalis* is ide érkezett. Holnap varattatnak ide a' Frantziák.

N é m e t O r s z á g,

A' *Brunsvigiai* 72 esztendőös öreg herczeg a' *Jénai* tsatában meg nem holt hanem egy puska golyóbis mind a' két szemét gyengén el sodorván, lakó rezidentiájába vitetett; de a' *Francziáknak* oda való közelgetések miatt ott sokáig nem maradhatván, *Kleist* *Oberster*, és *Spangenberg*, 's *Hoyen* *Orvos* *Doktorok* társaságokban *Altonába*, familiája pedig *Rostokba* mentek a' honnan *Londonba* menni szándekoztak. *Brunsvigia* városába *October* 25 ik napján marsiroztak bé a' *Frantziák*. — Minekelötte rezidentiáját el hagyta volna Eö *Herczagsége*, udvari *Marsalját* *Münnichhausen* *Grófot* *Napoleon* *Császár*hoz küldvén, arra kérte ezen *Feljedelmet*, hogy mind rezidentiájának, mind tartományának kedvezzen, 's engedjen annak *neutralitást*. Ezen *Brunsvigiai* herczegi udvar *Marsaltily* válasszal botsatotta vissza *Napoleon* *Császár*:

„Hogyha *Brunsvigia* városát úgy el pusztítatnám is, hogy annak egy köve se maradna a' másikon, mit mondhatna az ellen a' *Kigyelmed* *Feljedelme*? Nem volna é nékem a' *viszonozás* *jussán* (*Jure Talionis*) arra szabadságom, hogy *Brunsvigiával* akként bánnyak, mint bänni igyekezett a' herczeg *Páris* városával? Elöre végső romlással fenyegetni a' városokat, egy bölts vezérhez sem illő

dolog, de ennél is illetlenebb egy [vitéz emberekből álló armádiát betsületétől meg fosztani akarai, 's annak azt parantsolni, hogy; Német Országot az eleibe irt napokon való marsirozásban hagyja oda, ezt allig fogják a' következő maradókok el hinni. Nem kellett volna a' Brunsvigiai Herczegnek illy sértő szókkal élni; minden fegyverben meg öszült férfiúnak méltó tekintetben kell a' katonaság betsületét tartani; valósággal nem is szerzett a' herczeg a' Champagnei térségeken magának arra just, hogy illy meg utalással bányon a' Frantzia zászlókkal; az illetén kívánság annak a' hadi embernek szolgál leg nagyobb gyalázatjára, a' kitől származik ez az igazságtalan kívánság, nem háramlik az a' Prussziai Királyra, hanem az ő hadi Tanatsának igazgatójára, arra a' [Generálisra, a' kire a' hadi dolgoknak folytatása ezen kétséges kimenetelű körülállások közt vala bizattatva; röviden meg mondván, a' Brunsvigiai Herczegre, a' kit Frantzia Ország, és Prusszia a' jelenvaló háború okának méltán tarthat. Ennek a' vén Generálisnak példája, mind az iffjabb tiszteket, mind magát a' békeséget szerető Királyt meg tántorította."

„Azonban mondja meg Kigyelmed a' Brunsvigiai Tartomány lakosinak, hogy én ő nékiek akarván kedvezni, rajtok a' háború terhét meg könnyíteni igyekezem, hogy ők nagy lelkű ellenségre fognak a' Frantziákban találni, és hogy az a' nyomorúság, mellyet az én hadi népemnek leendő által mentele okozhatna az én akaratommal nem esik. — Mondja meg Kigyelmed a' Brunsvigiai Generálisnak, hogy én olly tekintetbe fogom ötet tartani, mint a' milyen egy Prussz. Generálist illet; de hogy

én egy Prusszus Generálist sem tartok mástolnem függő Fejedelemnek. Ha valamiképen el találja a' Brunsvigiai herczegi Ház őseitől reá maradt felsőségét veszteni, ezt a' kárát annak tulajdonítsa, a' ki már két háborúnak szerzője volt, a' ki az elsőben Páris városát fundamentomával együtt fel akarta fordítani, a' másodikban pedig 200000 derék vitéz meg motkolni igyekezett, a' kiket talán meggyőzni lehetett, de a' kik mindenkor a' betsület és ditsőség ösvényén fognak találtatni. ,,

„Kevés napok alatt sok vér ontattatott ki, a' Prussziai Monarchiát igen sok szerentsétlenség érte. Méltó ez az ember a' szemre való hányásra, ő csak egy szavával is el távoztathatta volna ezt a' nagy inséget, ha mint Nestor a' hadi Tanácsban fel szólalt és ezt mondotta volna: Értetlen ifjak halgassatok! Asszonyok mennyetek vissza a' ti rokkáitokhoz és asszonyi foglalatosságotokhoz; Király! Felséged pedig ditsőséges ősei leg nevezetesebb hadi társainak adjon hiteit. *Napoleon* Császár háborút ugyan nem akar de választást se adjon nékie a' háború és gyalázat közt; ne botsátkozzon Felséged egy olly ármádiával veszedelmes tsatába, melly 15 esztendőől fogva sok ditsőséges hadi tetteket vitt végbe, és a' melly a' győzedelemhez lévén szoktatva mindent hatalma alá vett. — A' helyett hogy illy, vénségéhez és hosszas tapasztalásaihoz illendő tanácsot adott volna, leg első volt a' Brunsvigiai Generális, a' ki a' fegyverhez való nyulást javasolta. Még a' vér szerént való atyafiság köteléről is el felejtkezett, a' mennyiben a' fiát az atya ellen fegyverkeztette, a' Stuttgardi Kir. Rezidentiát, a' maga zászlóinak ott leendő felütésekkel fenyegette, és a' midőn ezen lépéseit a' Fran

zia Ország ellen való átkokkal meg tetőzte volna, meg vallotta, hogy ő legyen a' Prussiai igen sértető Manifestumnak alkotója, mellyet haszinte 14 esztendőig szüntelen tagadott is, de azt csak ugyan nem tagadhatta, hogy annak maga nevét alá nem írta volna."

A' Hessian Kasszeli Vál. Fejedelmi udvarnál vólt Fr Csász. követ October utolsó napját követett éjjel egy promemoriát küldött a' V. Fejedelemnek, mellyben ura parantsolatjára olly ki nyilatkoztatást tett vala, hogy a' Kasszeli udvarnak Prussziával való öszve szövetségéről tökéletesen tudosittatva vagyon, hogy annál fogva hivattattak vissza a' Regementekhez a' szabadságos katonák, 's azon végből küldetett Hanau városába katonai őrizet, és sok eleség s. a. t. Továbbá, hogy a' Franczia Császár Eő Felsége határozásképen ki nyilatkoztatta, hogy a' Hassziai Vál. Fejedelemnek akármire tzelező fegyveres készületeit ellenségeskedés gyanánt fogja venni, mellyre nemtsak semmi választ nem adott a' Vál. Fejedelem, sőt inkább Párisban vólt követjét is vissza hívatta; hogy azólta sok Prusszus seregek mentek bé Kasszelbe, 's ezeket igen nagy örömmel fogadta a' Hassziai örökös hertzeg, hogy a' Frantzia Armadiának meg támadása végett sok Prusszus fegyveres nép marsirozott a' Hassziai tartományokon keresztül, és hogy ezek vissza marsiroztak nem Hasszia neutralitasára nézve hanem azon okból esett, mivel a' Prassziai Armadiának Weimár mellett' kellett öszvegyüllenni. Ennek megverettése után nagy vigyázatlanság, sőt oktalanság vólta, a' Hassziai seregeket a' Fr. Armadia háta megett hagyni. Arra való nézve szükséges min-

den Hessen Kasszeli tartományokat el foglalni, minden fegyvert, ágyukat, fegyveres tárákat a' Fr. Armádiának által adni, és azt a' Hasszia ellenséges szándékaitól hátul bátorságba helyheztenni. A' Vál. Fejedelem tettetésétől fog függeni az erőszakot erőszákkal tromfolni, 's annál fogva magá birodalmát a' háború piatzává tenni."

A' Fr. Csász. követnek illyen ki nyilatkozatása után, a' következett napon; úgymint Novemb. 1-ső napján Marsal *Mortier*, es Novemb. 3-ikán a' Hollandiai Király *Lajos* a' vezérlések alatt lévő Fr. hadi seregeknek néhány részével *Kasszel* városába bé marsiroztak. Az utólsóbb néhány ezred magával a' következett napon onnan ki menvén, fel vett útját tovább folytatta. Az elsőbb, t. i. Marsal *Mortier* azon városba lett bé menetele után mondjárt illy foglalatu hirdetményt tétetett közönségessé: *Hassziának lakosi!* Azért jöttem ide bé, hogy tartományotokat el foglallyam, és a' háborúnak szörnyúségeitől titeket meg mentselek. Ti magatok tanúi vagytok annak, hogy a' ti határaitokat a' Prusszus hadi seregek meg rontották, ti magatok belső fájdalmat éreztetek a' miatt, hogy őket az örökös Hertzeg igen barátságossan fogadta. Ennekfelette, mivel a' ti uralkodó Fejedelmek és az ő fia Prussziai hadi szolgálatban vannak, kötelesek a' fő vezér parantsolatjának engedelmeskedni. Az uralkodó Fejedelemnek méltósága egy idegen Hatalmasság hadi szolgálatjában lévő tisztnek rangjával meg nem álhat. — Vallástok, törvényeitek, erköltseitek, és privilegiumaitok méltó tekintetben fognak tartattatni; a' közitekbe jött Fr. katonaság jó hadi fenyték alatt leszen. — Ti is viselleyetek magatokat tsendessen, légyetek azon

Felsőség eránt egész bizodalommal, a' kitől függ a' ti sorsetok, ha ezt mivelitek, minden jót várhattok magatokra.

Jegyzés. A' Ménus folyóviz mellől irják, de magok az irók sem tudják bizonyossan, hogy a' Haasziai Vál. Fejedelem is a' Rénusi Confoederatióhoz állott, hogy annak segítségére 12 ezer fegyveres ember rendelt ki, és hogy 16 millió livernek fizetésére ajánlotta volna önön magát.

*

*

*

A' Pruszsiai Király' Manifestumának további folytatása.

Ugy de olly intézetekre kellett volna Fr. Országnak a' Királyt birni, mellyek hasznára lettek volna Prussziának! Mingyárt meg látjuk, mire tészolozzanak Frantzia Ország' kedvezései. Leg elsőben oly tikkelyt iktatott bé a' Rénusi Confoederatiónak Fundamentomos törvényei közzé, melly minden következendő erőszakoskodás bimbóját magában foglalta, tudnillik, más fejedelmek is, a' kiknek kedvez lejénd az abba való bé vétetéssel meg kínáltattak. Illyen módon Német Országnak minden költsönös egyessége meg határozás nélkül hagyatott, és mivel az erőtlenebb Statusoknak magához való hódításokra hol ígéretekkel, hol fenyegetődzésekkel élt, igen közel volt az időnek az a' pontja, a' mellyben a' Rénusi Codfoederatio a' Pruszsiai Monarchia szivéig ki terjesztetett. Hogy senki kétségbe ne hozhassa azt, mindjárt meg tétődött az első próba, de szerentsére olly Fejedelemre találtak, a' ki a' maga árnyékától meg nem ijed, és a' ki leg főbb ditsőségét a' maga más-

tól való nem függésében helyhez teti. — A' Kaszszeli udvarnál vólt Fr. minister a' Vál. Fejedelmet a' maga Uraval való öszve szövetségessel meg kínálta, kiváltképen ezen indító ok mellett, hogy Prussia maga frigyeseivel semmi jót nem teszen! de hogy Napoleon a' Hassziai Vál. Fejedelemnek a' Ré-nusi szövetségbe leendő bé állását birodalmának meg nagyobításával fogná meg jutalmaztatni — és ezt a' hitetlenséget a' Királynak avval a' frigyes társával kövütte el, a' kit a' vérség, a' familiák közt való egyesség, számos frigykötés és egyesülések a' Királyhoz szorossan kaptak — abban a' szempillantásban mivelte ezt, mellyben arra únszelta a' Királyt, hogy az északi Német tartományokkal hasonló Confoederatióra lépjen, mint a' millyen-re a' déli és napnyugoti Német tartományok léptek vala, és a' mellynek kultsa a' Hassziai Vál. Fejedelemségnek kellett volna lenni. — Fr. Ország-nak még ezen ellenséges lépesei is türhetők vóltak. De ha tudni kívánnák, mi vólt az a' mézes madzag, a' mivel a' Hassziai Vál. Fejedelmet meg nyerni igyekezett, és mitsoda nagyobbitással ketségtették őtet? A' Király sogorának, az Orániai Herczegnek, ennek a' már két izben is rútul meg tsalatott Fejedelemnek birtokával a' Fuldai herczegséggel, mellytől harmadszor is meg akarta fosztani, ezt igitte a' Hassziai Vál. Fejedelemnek, mellyet bizonyossan által is adott volna nékie, ha maga el fogadta, és ha Prussia fegyverhez nem nyúlt volna.,,

„Mindezekből könnyen ki láthatta Eő Királyi Felsége a' törvénytelenység jussán épült alkotmány-nak naponként való öregbedését — mind jobban jobban meg gyözödött arról, hogy ötetszoros ka-

tárok közzé szorítani igyekezzenek, és hogy azt akarják végbe vinni, hogy még csak meg se mozdulhasson azok közt. A' Rénusi Confoederatiónak egy igazságtalan végzése által minden idegen truppoknak fegyveresen vagy fegyvertelenül azon Confoederatio Statusain meg tiltatott az általmenetel, mellyel oda t záloztak, hogy a' Hasszai egyes tartományok közt való egyesség a' nemzeti törvények ellen egészen el töröltessék — oda t záloztak, hogy újabb újabb villongásra valamely szint készítsenek. E' volt az az első büntetés, melly azt a' nagy lelkű herceget érdeklette, a' ki a' védelmezőt az uralkodónak eleibe tette. *Napoleon Császár* ezt az utolsó kétségeskedést is majdan el háritotta. — Azon időben békességes alkudozások folytatódtak Párisban egyik az Orosz, másik az Anglus ministerekkel, mind a' kettőben kinyilatkoztak a' Prussia eránt való gondolkodásai; de még akkor is (Eő Kir. F. gének lehetetlen arról bámulás nélkül gondolkodni) mind ezek után is arról gondolkozott a' Király, mitsoda úton módon lehetne e' dolgot a' békesség meg tartásával egyeztetni. Azon békességes alkudozásban, mellyet *Sándor Császár* jóvá nem hagyott, arra kötelezte magát Francia Ország, hogy az Orosz Birodalom költsönös segítségével Prussziát a' Svéciai Király Német Státusainak el foglaltatásában meg fogja akadályoztatni, holott néhány hónapoktól fogva szüntelen azoknak el foglaltatásokra únszolta a' St. Cloudi Kabinet a' Királyt, még pedig három végekre nézve, ugymint, hogy a' Svéciai Királyon bosszút állhasson; hogy Prussziát a' több uralkodó udvarokkal villongásba ejtse, és hogy a' déli Német Ország fel forgatásában Prussziát halgatásra bírhasssa. De azon idő

pontjától fogva ezeket a' feltételeket jól által latta a' Király, és nagy fájdalomára volt a' Stokholmi udvarral való szerentsétlen barátságtalansága, melyre nézve azon igyekezett, hogy minden maga hasznát tárgyazó plánumokat el hárithasson, és az ő igireteiért *Sándor Császár* vállalta magára a' kezes-séget. „

Ekkor egyszerre meg változott a' dolognak ábrázatja, és *Napoleon*, a' ki sok ideig ellensége volt a' Svéciai Királynak egyszeribe védelmezőjévé lön. Nem léssen szükségtelen dolog azt itt meg jegyzeni, hogy a' Fr. Császár ebben a' hires traktában, a' Pétersburgi udvarnak meg igirte, hogy a' Nápolyi Királynak szenvedett kárát ki fogja pótolni, melly végre arra akarta a' Spanyol Királyt venni, hogy ő a' Baleariai szigeteket testvér öttsének, t. i. *IV. Ferdinánd* Nápolyi Királynak engedje által. Így vannak azok a' nagyobbítások, a' mellyekre az ő frigyesei számot tarthatnak! Mind ezeket úgy lehetett szemlélni, mint a' Prussia ellen való barátságtalanságának előjáró postáit. Eő Felségének Frantzia Országgal való traktái még eüdig mindenkor kissebségére és kárára szolgáltak, egyetlenegy haszon maradt még hátra. Hannoverának sorsa kezében volt, és az északi Német Ország bátorságára nézve abban is kellett maradni, mellynek állandóságáért *Napoleon* Császár a' kezes-séget magára vállalta. Még is mindazáltal az Angliával való békességes alkudozásnak azon Választó Fejedelemségnek vissza adattatását tettem fundamentomúl, mellynek próbái a' Király keze közt vannak, 's annál fogva kezdődött el a' háború, és Fr. Országának minden intézetei oda tételoztak. Egyik hólnapról a' másokra újabb tudó-

sítások adattattak ki ármadiájának kazájába való vissza meneteléről; de mindenkor újabb újabb szint talált Németországban való további meg hagyatására. De mi végre? bizonyossan azért, hogy a' Német Fejedelmeknek felsőségeket a' leg utolsó nyomig ki irthassa; hogy a' Királyokkal mint maga helytartóival úgy bánhasson; hogy a' Német tartományoknak minden zsirjokat kiszívassa; hogy azokat a' polgárokat, a' kik egyedül magok Fejedelmeiknek tartoznak számot adni, a' katonai itilő szék eleibe burczolnassa; hogy másokat, a' kik idegen Statusokban, 's idegen Fejedelmek alatt; még a' Német Császár rezidentziájában is tséndesen éltek, földön futókká tegye és olyanoknak hirdettesse ki, a' kiket mindennek szabad meg ölni, tsak azért, hogy olly irásokat adtak ki, melyek a' Fr. Kormányzékot, vagy inkább annak kegyetlen uralkodóságát sértegették, holott maga az a' Kormányzék szabadságot engedett arra, hogy bérbe fogadott irkálói 's firkálói a' Koronáknak betsülletét, és a' népeknek leg szentségesebb érzékenységeket a' vallást szabadon motskolhassák.

(A' meg hátra maradt részét a' jövő posta napon.)

E l e g y e s D o l g o k.

Francia Marschal *Mortier* a' tartalék seregnek fő vezérje, Novemb. 1. ső napján, a' Hesszeu Kasseli Vál. Fejedelemség fő vátozába *Kasselbe* marsirozván, minden pösztöket által vett az ott volt Kasseli katonaságtól. Már *Hanauban* is, sőt az egész Vál. Fejedelemségben benn vannak a' Francziák. — Az Olasz Országi ármadiától, 10 ezer ember marsirozik a' Fr. nagy ármadiához. — A' *Drézlából* Sléziába marsirozott Fr. seregek helyett *Baváriai* hadi nép ment oda őrizetre, mely a'

belső és külső városokba szállittatván bé kvártélyba, jó hadi fenytéket tartani mondatnak. A' V. Fejedelmi Rezidentiában a' Saxoniai testörző sereg áll vigyázaton; ellenben a' város kapuit és a' fegyveres tárházat **Baváriai** katonák őrzik. — A' Magdeburgi erősségben lévő Pr. katona őrizet, nem régiben az azt zárva tartó Francziákra ki tsapott, de mitsoda szerentsével nem tudatik. *Berlinben* egy-néhány tábori ispotályokat állítottak fel a' Frantziák, a' *Spandau* várat pedig sok sántzokkal, töltésekkel és bástyákkal igyekeznek meg erősíteni. — A' Berlinben lévő Fr. katonaságnak, nevezetesen a' huszároknak és lovas jágereknek annyi sok Prusszus 4 és 6 garasos pénzek van, hogy egy *Lajos* aranyért, olvasatlan egész marokkal adják. — A' Berlini Kir. udvar Birodalmához tartozó napkeleti Friziát és a' *Lingeni* Grófságot *Lajos* Hollandiai Király el foglaltatta. A' Lipsiai utólsó vásáron vólt Anglus, Orosz, és Prusszus Kereskedők a' Frantziáktól le árestáltak, portékaik pedig confiscaltattak; ellenben az Austriai Birodalombeli Kereskedők minden portékáikkal egygyütt haza bortsáttattak. A' fényes Portánál lévő Orosz Császári követnek azon irására, mellyben a' *Móldvai* és *Havasalföldi* Vajdáknak előbbi méltóságokba való vissza helyheztetéseket kívánta, *Sélim* Császár laként válaszoltatott, hogy ő egy külső Hatalmaságnak sem köteles arról számot adni, a' mit a' maga Birodalmában mivel — *Lipsiában* 900000 réf posztót, 380000 p rtzipöt, 80000 pár sarut, 300000 pint bort, 50000 pokrótzot, 2000000 pár strimfet, és 200000 háló süveget requiráltak a' Frantziák.

Tudományt tárgyazó Tudósítás.

Mennél igazabb az, hogy az Európai Pállérő

zásnak historiája, annak első kezdetétől fogva a jelenvaló idöig, a' régi pallérozott nemzeteknek, nevezetessen a' Görögöknek és Rómaiaknak pallérozottságokkal sokféleképpen öszve vagyon kötve: úgy az is valóságos igasság, hogy a' régiségekröl való tudománynak (Antiquitas) tanítását az Oskolákban elkerülhetetlenül szükséges. E' végre a' következendö munka méltó az ajánlásra: *Encyclopædia Philologiae Graecorum et Romanorum in usum Studiosae Literarum Juventutis; Editio altera auctior et emendatior, Posonii 1806. in 8. pagg. 460 cum Indice.* Ez a' munka

1. A' Görög és Római Literaturának és Mesterségeknek fundamentomos ágazatit,

2. A' Görög és Római classicus Auctoroknak avagy Iróknak rövid esméretét —

3. A' Görög és Római Mythológiát, avagy Meseknek magyarázatját —

4. A' Görög, és

5. A' Római Antiquitásokat foglalallya magában. Szerezhető Posonyban T. T. *Stanislaides Daniel* oda való *Evangelicus Professor* és mostani *Rector* Urnál. Azoknak a' kik számosabb nyomtatványokat vásárolnak, illendő *rabatum* fog adtatni.

Ugyan ott, tudniillik Posonyban találtató *Tek. Lehoczki Lehoczky András* Urnak, a' N. Szombati *Districtualis Tábla Erd. Assessorának Stematographia* nevezetü tudós munkája, mellynek nyomtatványai Posonyban *Professor Belnay, Pesten Eggenberger Könyváros Uraknál* vannak le tételve; egy nyomtatványnak az árra 2 forintra van le szállitva. Annak *Supplementuma* avagy *Tóldalékja* az újabb Magy. Familiákröl, Pesten a' Nemzeti Bibliotékába van le téve, melly onnan nyomtatás alá fog adatódni.